

"MIRAR EL MÓN AMB ULLS DE DONA"

De la força de les ONG dependrà en bona part l'aplicació de la Plataforma d'Acció 2000 que ha de sorgir de la IV Conferència de l'ONU sobre les Dones. Heus ací la crònica des del Fòrum a Hairou, a prop de Pequín.

Podria ser el títol d'un poema de la Marta Pessarrodona o de la Felícia Fuster que, com moltes altres dones d'arreu del món (de diferents races, color, religió...), som a Hairou participant en el Fòrum d'ONG paral·lel a la IV Conferència de l'ONU sobre les Dones. Però no es tracta del títol d'un poema sinó del lema que aplega les dones aquí a Hairou.

La xifra de participants s'aproxima a trenta mil persones assistents a les activitats del Fòrum. Si tenim en compte que ara fa deu anys a Nairobi n'hi havia deu mil, haurem de considerar que la conscienciació de les dones envers la seva problemàtica ha anat creixent molt, en especial en el tercer món que són, per altra banda, les més nombroses, les més radicals en alguns casos i també les més exigents.

Hairou és una ciutat a uns cinquanta quilòmetres de Pequín, en un indret de marcat caire vacacional que acull ara el Fòrum. El Govern xinès ha volgut evitar així que les manifestacions (que n'hi ha més d'una cada dia) es traslladin davant la Conferència oficial o que arribin —que aquesta devia ser la seva gran temença— davant la famosa Plaça de Tiananmen.

El Fòrum és, sens dubte, la trobada més diversa, multicultural i interracial que mai hagi tingut lloc. I justament en aquesta trobada hi hem participat més de 200 dones dels Països Catalans (valencianes, il·lenques, andorranes

i catalanes) que ens hem trobat en aquest indret amb un denominador comú: tractar i debatre totes aquelles coses que impedeixen la plena igualtat de drets.

El dia a dia del Fòrum l'hem viscut de manera diferent. La diversitat de les qüestions a tractar (més de cent tallers diaris) ha fet que cadascuna escollís allò que particularment o en grup més l'interessava des de dona i política, educació, salut, medi ambient, economia, mitjans de comunicació, cultura... Això ha fet també que cadascuna ho visqui i ho valori de distinta manera encara que, a un dia d'acabar el Fòrum, les valoracions més o menys finals són bastant coincidents.

La impressió més generalitzada és que el Fòrum ha estat una ocasió gairebé única on ha estat possible veure's, comunicar-se i establir relacions amb dones de tot el món. La multiplicitat de tallers feia difícil poder seleccionar aquell que més interessava, però tot i així les ganes de ser-hi present, de viure intensament aquesta possibilitat ens ha permès el miracle de la ubicuitat.

La distància física que ens hem vist obligades a mantenir amb la Conferència governamental (per cert amb un ambient molt diferenciat, de vestit jaqueta) no ha resultat tan important com ens pensàvem. De les dificultats amb les quals ens hem hagut d'enfrontar en aquest dia a dia, ha estat la manca de comunicació o la desconexió entre les diferents ONG, tant amb les d'Hairou com amb les de la Conferència.

Tanmateix ens hem adonat que la influència de la Unió Europea ha fet que la nostra posició quedés una mica aigualida i per la seva banda, la UE, que ha estat dins la regió Amèrica del Nord-Europa, veïes la seva influència disminuïda, per la qual cosa, la possibilitat de fer sentir la nostra veu (per exemple, en els debats plenaris) ha estat molt mínima, fora d'alguna i important intervenció personificada en la figura de Mercè Pannikar.

Entre els pocs tallers que van haver-hi dedicats al món de la cultura i de l'art, podem destacar com un fet important per a nosaltres la presència d'un taller sobre literatura catalana i dones de Margarida

Dalt, manifestants contra la violència exercida sobre les dones. Baix, Hillary Clinton conversa amb Letitia Shahani, congressista de Filipines. El Fòrum ha aconseguit atraure l'atenció dels mitjans de comunicació.

ARMU

Aritzeta i Montse Palau o un concert de piano de Mònica Pons que ens va fer conèixer dones compositoras. Això ens ha donat peu a pensar que dins el món organitzatiu del Fòrum es repeteixen els esquemes patriarcals els quals no donen la importància suficient a la creativitat, en aquests cas concret de les dones. En aquest mateix sentit la nostra quotidianitat s'ha vist sorpresa no tant per la presència de nombroses dones del món islàmic, sinó per la constant presència al seu entorn d'homes que, a ben segur complien la missió de protecció (o control?). O en el cas de la marroquines enfrontades diàriament amb les saharianes, que anaven escortades per un bon contingent de policies.

Tot i així, el Fòrum ha estat una constant manifestació. Dia a dia i hora darrere hora, els problemes més candents (les proves nuclears, la guerra a l'antiga Iugoslàvia, les algerianes, les reivindicacions de les dones joves —molt nombroses per cert—), han estat exposats a través d'aquesta democràtica expressió. Un punt a part especial mereixen els col·lectius o grups de dones lesbianes per una banda (supercontrolades i vigilades) i les tibetanes, molt marcades pels seus problemes polítics.

Aquestes i altres dificultats (per exemple les d'organització) s'han superat per l'energia i la vitalitat que totes hi hem posat. Molt especialment aquelles dones que, amb greus disminucions físiques, no els ha impedit de fer milers de quilòmetres per estar amb les altres dones del món.

Això encara ens ha fet més evident que el món de les dones els mou. I que aquest moviment ja és imparable. Amb això volem dir, així mateix, que per aquelles dones que fa més de 25 anys que lluiten pel moviment fe-

Delegadas palestines al Fòrum de las ONG. La manifestació demana l'autodeterminació dels territoris ocupats sota administració d'Israel.

ministra i pels drets de les dones, ser avui a Hairou representa un triomf. I per les qui la seva lluita és més recent, aquest Fòrum les farà passar a la història. A Nairobi vam començar a caminar, ara trepitgem fort. I, en el fons, això també ens fa conscients que, per alguns governs, significa un perill. D'aquí el cert control detectat, per una banda pel mateix govern xinès i, per l'altra, per alguns països del mal anomenat Tercer Món.

Impressiona veure que les dones, a més d'intercanviar idees (i adreces), intercanvien objectes a través de mercats improvisats per pal·liar l'esforç econòmic que significa el fet d'haver de traslladar-se a un país llunyà.

El fet d'estar immerses en el debat de continguts no ens fa oblidar el nostre aspecte físic. Cada dia se'ns ha ofert un viu espectacle de colors on les dones africanes es porten la palma, però poques es volen quedar endarrerades en aquest variat mapa multicolor que ens envolta. Entonem el *mea culpa* per estar empeltades de la seriositat occidental.

La diversitat s'ha traslladat també a l'espai físic del nostre lloc de treball ubicat a les anomenades "carpes" on cadascun dels grups l'ha personalitzat a través d'ornaments propis de la seva zona geogràfica. En aquest camp són envejables els grups de dones latinoamericanes que, contràriament al que hem fet nosaltres, han vingut molt organitzades i amb un treball previ molt bo.

La impressió general és que el futur de les ONG passa per l'enfortiment de les grans xarxes associatives més que pels petits grups, ja que, el debilitament de les ONG, forçat per la necessitat o la dependència de les subvencions institucionals, els ha fet perdre força. Per això es fa evident la necessitat d'aquestes xarxes perquè a través d'elles és com es podrà incidir, pressionar, pels canvis d'estructures que facin possible la plena integració de les dones. Estem convençudes que aquest Fòrum d'ONG d'una manera o d'una altra haurà tingut algun efecte en la societat xinesa. S'ha demostrat, per altra banda (en el Fòrum s'ha tractat), el paper de la dona com a element pacificador i alhora com a dinamitzadora del desenvolupament econòmic, polític i social.

Per això, i com ha quedat demostrat tant en el Fòrum com en la Conferència, és tan important l'educació i l'accés a la igualtat d'oportunitats de les nenes.

De la força de les ONG, tal i com les entenem les dones que som al Fòrum, dependrà en bona part l'aplicació de la Plataforma d'Acció 2000 que ha de sorgir de la IV Conferència de l'ONU sobre les Dones. Per tant, si és així, nosaltres —les dones— segur que guanyarem.

Alficia Oliver / Maria Josepa Ruiz Montserrat Minobls (Hairou/Pequín)